

Aanleiding

U spreekt met 10.2.e onder andere over het Nederlandse Recovery and Resilience Plan (RRP). Dit factsheet bespreekt eerst de context en daarna de woordvoeringslijn met de Nederlandse positie t.a.v. de inhoud en tijdslijn voor het Nederlandse RRP.

Context

Onderhandelingen

- Tijdens de Europese Raad op 21 juli jl. bereikten de regeringsleiders een akkoord over het volgende Meerjarig Financieel Kader (MFK) en het Europees herstelinstrument *Next Generation EU*, waar de Recovery and Resilience Facility (RRF) een groot onderdeel van is. De totale omvang van de RRF is 672,5 miljard EUR, waarbij Nederland aanspraak kan maken op 5,6 miljard EUR aan subsidies.
- POL en HON blokkeren op dit moment de definitieve besluitvorming over het MFK, herstelinstrument en het Eigen Middelen Besluit (EMB, financieringskant van het MFK en herstelinstrument) uit onvrede over de rechtstaatsconditionaliteit. Het MFK en herstelinstrument kunnen pas van start gaan als de definitieve besluitvormingsprocedures over het MFK en EMB succesvol zijn afgerond. Voor het EMB geldt dat deze na vaststelling door de Raad (met unanimiteit), door de lidstaten moet worden goedgekeurd. Het is onduidelijk wanneer verdere besluitvorming hierover plaatsvindt.
- De onderhandelingen met het Europees Parlement over specifiek het RRF zijn nog gaande. Belangrijke elementen van de Nederlandse inzet zijn dat toegang tot de middelen conditioneel is aan het doorvoeren van structurele hervormingen in lijn met de landspecifieke aanbevelingen van 2019 en 2020 (country specific recommendations; CSR's) uit het Europees Semester en dat de middelen ten goede komen aan de groene en digitale transitie.

Beoordeling en indiening

- In de beoordeling van de plannen en de monitoring van de uitvoering door de Commissie zal moeten blijken hoe strikt de voorwaarden in de praktijk zullen worden gehandhaafd. Er bestaat een risico dat lidstaten niet alle CSR's zullen adresseren die wij noodzakelijk achten, of dat de balans tussen hervormingen en investeringen uit zicht raakt. Nederland pleit ervoor dat de Commissie hier strikt op zal toezien. De Commissie heeft tot nu toe bevestigd streng te zullen toetsen.
- De Commissie stimuleert lidstaten om snel te starten met het opstellen van hun RRP, dat ze vanaf 15 oktober 2020 in concept kunnen indienen bij de Commissie. Van 1 januari tot 30 april 2021 kunnen lidstaten hun definitieve plannen indienen. Deze deadlines zijn niet gekoppeld aan een specifiek jaar: lidstaten kunnen er ook voor kiezen om hun RRP in te dienen tussen 15 oktober 2021 en 30 april 2022, en tussen 15 oktober 2022 en 30 april 2023. Aandachtspunt daarbij is dat de Commissie 70% van de middelen moet committeren aan een lidstaat voor eind 2022, en de resterende 30% in 2023.
- In de plannen van andere lidstaten die tot nu toe aan de Commissie zijn voorgelegd ligt de nadruk op investeringen. De plannen bevatten (te) weinig hervormingen (die de landspecifieke aanbevelingen adresseren); voor Nederland is dit een zorg.

Nationaal proces

- Tijdens de MR op 27 november is besloten om de formele besluitvorming over de invulling van een RRP aan het volgende kabinet te laten en daarmee zal een definitief RRP hoogstwaarschijnlijk tussen 15 oktober 2021 en 30 april 2022 ingediend worden. De Commissie is hiervan op de hoogte gesteld.
- Ter voorbereiding op een definitief RRP wordt onder het huidige kabinet gestart met inventarisaties van reeds overeengekomen (waartoe na 1 februari 2020 is besloten) hervormingen en investeringen en nieuwe investeringen. Deze maatregelen zullen met de commissie besproken worden, waarna deze worden aangeboden aan de formatie.

- Advies is om terughoudende te communiceren over de voorgenomen maatregelen in het (concept) RRP, omdat deze besluitvorming aan een volgend kabinet wordt gelaten. Terughoudendheid en eenduidigheid in woordvoering is ook van belang vanwege grote interesse door nationale stakeholders in het Nederlandse RRP.

Spreekpunten

Bereiken

- Toelichting nationale proces rondom het Nederlandse RRP;
- Belang van strikte beoordeling van RRP's door Commissie benadrukken;
- Informeren naar voortgang RRP's andere lidstaten en specifiek naar de mate waarin lidstaten structurele hervormingen hebben opgenomen.

Vermijden

- Vooruitlopen op de inhoud van het RRP, besluitvorming hierover is aan een volgend kabinet.

Spreekpunten

- De COVID-crisis heeft een grote impact op lidstaten. Het is positief dat lidstaten maatregelen treffen om de nadelige economische gevolgen van corona te beperken, zo ook Nederland. Het RRF biedt nog meer mogelijkheden hiervoor waar Nederland gebruik van zal maken.
- Het kabinet wil, in lijn met onze positie tijdens de onderhandelingen, een stevig en ambitieus herstelplan indienen met structurele hervormingen en investeringen die aansluiten op de landspecifieke aanbevelingen en effectief bijdragen aan de groene- en digitale transitie.
- Daarom heeft dit kabinet besloten dat een nieuw kabinet het definitieve plan voor Nederland zal indienen. Zo behoudt een volgend kabinet de ruimte om te kiezen welke hervormingen en investeringen een plek krijgen in het nationale plan voor de komende jaren.
- Dit betekent niet dat we stilstaan. Het kabinet heeft opdracht gegeven tot een ambtelijke verkenning naar de mogelijke inhoud van een herstelplan. De komende maanden worden kansrijke maatregelen voor dit plan in kaart gebracht. Dit betreft zowel maatregelen waartoe dit kabinet sinds 1 februari heeft besloten (deze komen in aanmerking voor het RRF) als maatregelen die het volgende kabinet kan treffen. Deze inventarisatie wordt informeel op ambtelijk niveau besproken met de Commissie.
- [Passief: hervormingen die sinds februari 2020 zijn aangekondigd en de CSR's uit 2019 en 2020 adresseren zijn bijvoorbeeld:
 1. Verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zzp'ers;
 2. Een pensioenakkoord dat in de periode 2021-2026 in werking zal treden;
 3. Een versoering van de zelfstandigenaftrek;
 4. Maatregelen om agressieve belastingplanning tegen te gaan.]
- We vinden het van belang om snelheid in het proces te houden zodat de voorbereidingen tijdig afgerond zijn. Er zal daarom geen mogelijkheid zijn tot een brede maatschappelijke uitvraag. Dit neemt niet weg dat het kabinet waarde hecht aan input van externe stakeholders. Hierbij dient benadrukt te worden dat de uiteindelijke samenstelling van het RRP zal afhangen van een politieke afweging.
- We vinden een strikte beoordeling en monitoring van de herstelplannen door de Commissie van belang, met name op structurele hervormingen in lijn met de CSR's uit het Europees Semester.
- Wat is uw indruk van de plannen van andere lidstaten tot nu toe? Vinden hervormingen wat de Commissie betreft voldoende een plek in de plannen? Op welke manieren probeert u de lidstaten te bewegen om meer structurele hervormingen in hun plannen op te nemen?